

SWV VO Gelderse Vallei

Procedure overstap leerlingen van VSO naar VO

‘Voorbereidend overstappers’

*Dit document bevat de procedure rondom overstappers van VSO naar regulier VO van het Samenwerkingsverband (SWV) VO Gelderse Vallei. Binnen ons SWV noemen we deze leerlingen **‘voorbereidend overstappers’**.*

juni 2026

Inhoud

1. Schema: wie – wat – wanneer	3
2. Uitwerking stappenplan.....	4
Stap 1 – Signalering.....	4
Stap 2 – Mogelijkheid tot afname Quicksan.....	4
Stap 3 – (Regionale) overstaptafel.....	4
Stap 4 – Ontwikkeldoelen en proefplaatsing.....	4
Stap 5 – Begeleidingsplan/ OPP.....	4
Stap 6 – Symbiose/traject.....	4
Stap 7 – Evaluatie & besluit.....	4
Stap 8 – Overstap en nazorg.....	4
3. Visueel stroomschema.....	5
4. Communicatie ouders / verzorgers en leerling	6
Bijlage 1: QuickScan doorstroom leerlingen VSO- regulier VO.....	11

Dit document bestaat uit de werkwijze van ons SWV met aanvullende afspraken om urgentie en gezamenlijke verantwoordelijkheid te versterken. Nieuw toegevoegd is dat niet alleen VSO-mentoren signaleren, maar ook gedragsdeskundigen van het SWV vanuit de TLV-dossiers.

1. Schema: wie – wat – wanneer

Stap	Wie	Wat	Wanneer
SWV besluit op basis van adviezen onafhankelijk gedragsdeskundigen dat TLV kortdurend wordt toegekend. Deze leerlingen worden geregistreerd als 'voorbereidend overstapper'. In Kindkans wordt de hulpvraag 'voorbereidend overstapper' voor deze leerling aangemaakt. Onafhankelijk deskundigen geven ontwikkeldoelen mee.			
1. Signaleren potentiële overstapper	VSO-mentor / VSO-CvB én schoolcontactpersoon SWV	Schoolcontactpersoon bespreekt regelmatig de 'voorbereidend overstappers' met het VSO.	Doorlopend, maar uiterlijk maart
Aan het begin van het schooljaar wordt met iedere 'voorbereidend overstapper' een gesprek gevoerd. De gewenste VO-school van overstap wordt genoemd, en gekoppeld aan deze leerling. Het VSO bekijkt doorlopend welke leerlingen mogelijk overstaprijp zijn, niet alleen bij OPP-besprekingen. De oriëntatie kan plaatsvinden tot uiterlijk maart. Na deze periode wordt een overstap doorgaans voorbereid voor het schooljaar daaropvolgend.			
2. Mogelijkheid tot afname Quicksan	VSO + leerling + ouders (input SWV indien relevant)	Quicksan invullen, resultaten bespreken, voorlopige inschatting maken.	Minimaal 1x per jaar (februari/maart of bij TLV-verloop)
Een Quicksan is zeker niet verplicht of formeel gevalideerd, maar kan worden ingezet wanneer nog niet duidelijk is wat nodig is t.b.v. een overstap. Een goed onderbouwd OPP is mogelijk voldoende.			
3. Overstaptafel	VSO (mentor), VO, ouders, schoolcontactpersoon SWV)	Gezamenlijk bespreken Quicksan en ontwikkeldoelen; besluit of leerling traject in gaat. Koppeling met VO-school	2 keer per jaar (voorjaar en najaar)
4. Ontwikeldoelen en proefplaatsing	VSO + VO + ouders + SWV	Formuleren van doelen en inzet, toevoegen aan OPP, organiseren kennismaking/ proefdagen VO.	Binnen 6 weken na overstaptafel
Tijdelijke trajecten of symbioseplaatsen kunnen worden ingericht met behulp van arrangementen.			
5. Begeleidingsplan / OPP	VSO + VO + SWV	Vastleggen afspraken: begeleiding, inzet arrangement, rol VSO-mentor en schoolcontactpersoon.	Voor start proefperiode
6. Symbiose-/ traject uitvoeren	VO (met ondersteuning VSO en SWV)	Leerling draait mee, VSO blijft betrokken via mentor/arrangement, SWV monitort.	Duur: 3-6 maanden
7. Evaluatie & besluit overstap	VSO + VO + ouders + SWV	Gezamenlijke evaluatie van doelen en inzet, besluit overstap.	Voor zomervakantie
8. Overstap en nazorg	VO + VSO + SWV	Warme overdracht, monitoring 1e jaar, terugkoppeling in overstaptafel.	Start schooljaar + nazorgmomenten
• Er wordt een vaste cyclus van monitoring ingericht. • Ouders en leerlingen worden bevraagd via evaluaties. • Structurele terugkoppeling naar betrokken partijen wordt geborgd. • Het SWV monitort actief gedurende het eerste jaar na overstap en verlengt dit waar nodig. • Indien een overstap niet slaagt, wordt samen met ouders en scholen bekeken welke vervolgroute (terugplaatsing of alternatief traject) passend is. • De overdracht van zorg (zoals jeugdhulp of GGZ) is vast onderdeel van de warme overdracht.			

2. Uitwerking stappenplan

Stap 1 – Signalering

Drie routes voor signalering:

1. **VSO-mentor of CvB** signaleert ontwikkeling en meldt leerling.
2. Bij afgifte TLV met kortdurende looptijd zijn door deskundigen leerdoelen opgesteld, passend bij het OPP. Deze leerling is een voorbereidend overstapper. De **schoolcontactpersoon van het SWV** heeft hier vervolgens het contact over met de VSO-school om na te (blijven) gaan hoe de ontwikkeling plaatsvindt en hoe de overstap wordt onderzocht. De procesbegeleider monitort het totaaloverzicht van deze leerlingen. Hierdoor ontstaat een dubbel vangnet, zodat geen leerling gemist wordt.
3. **Ouder(s) / verzorger(s) en/of leerling** kunnen een gewenste overstap kenbaar maken bij het VSO en/of het SWV.

Stap 2 – Mogelijkheid tot afname Quikscan

Een Quikscan is zeker niet verplicht of formeel gevalideerd, maar kan worden ingezet wanneer nog niet duidelijk is wat nodig is t.b.v. een overstap. Zie de bijlage. Een goed onderbouwd en geëvalueerd OPP is mogelijk voldoende.

Stap 3 – Mogelijkheid tot (Regionale) overstaptafel

Georganiseerd door SWV. Zowel VSO als VO brengen hun perspectief in. Ouders en eventueel leerling zijn aanwezig. SWV-medewerker bewaakt dat alle kansrijke leerlingen ook werkelijk aan bod komen.

Stap 4 – Ontwikkeldoelen en proefplaatsing

Concrete ontwikkeldoelen worden opgesteld. VO organiseert kennismaking/proefdagen. Schoolcontactpersoon volgt proces en borgt afspraken.

Stap 5 – Begeleidingsplan/ OPP

Gezamenlijk plan met duidelijke rol van VSO-mentor (onderwijskundige overdracht, begeleiding in symbiose), schakelfunctionaris SWV (procesbewaking, inzet arrangementen, koppeling aan TLV), en VO-school (mentor, begeleiding). Onderdeel van het OPP.

Stap 6 – Symbiose/traject

Leerling draait (deels) mee in VO. VSO-mentor ondersteunt, SWV bewaakt proces.

Stap 7 – Evaluatie & besluit

Evaluatie door alle betrokkenen. Besluit: overstap definitief of verlenging VSO.

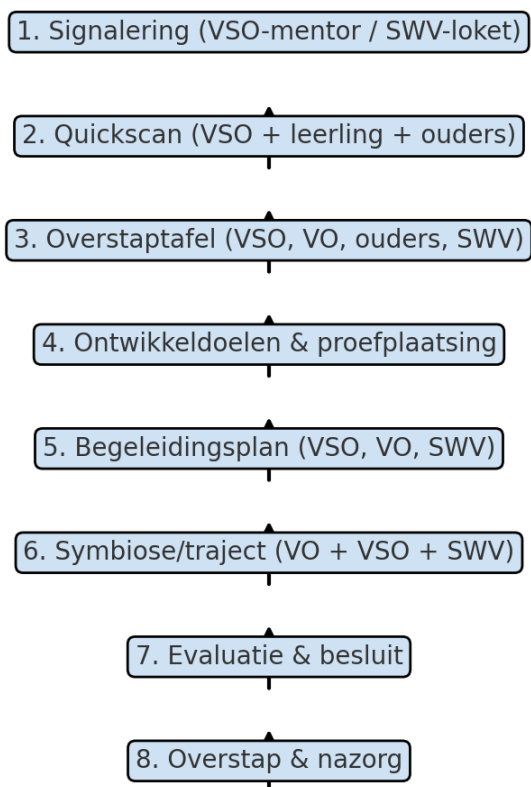
Stap 8 – Overstap en nazorg

Warme overdracht, met nazorg en monitoring in VO. SWV blijft in eerste jaar betrokken om borging te garanderen.

3. Visueel stroomschema

Onderstaand schema visualiseert de procedure VO–VSO overstappers in 8 stappen:

4. Communicatie ouder(s) / verzorger(s) en leerling

Het is belangrijk dat ouder(s)/verzorger(s) systematisch en transparant meegenomen worden in het proces van een mogelijke overstap van VSO naar regulier VO. Het combineert de wettelijke opdracht (TLV is tijdelijk) met de behoefte aan zorgvuldige communicatie, partnerschap met ouders en systematische gespreksvoering. Als onderdeel van deze zorgvuldige communicatie heeft het SWV een brochure ontwikkeld voor ouder(s)/verzorger(s) en leerling waarin de werkwijze en het doel van de overstap, staat toegelicht. Daarnaast wordt hieronder toegelicht waarom gezamenlijke communicatie zo belangrijk is, en wat dit vraagt van alle betrokken partijen.

1. Uitgangspunten richting ouders / verzorgers

a. Eerlijk en transparant

Een TLV is tijdelijk, behalve bij evident blijvende ondersteuningsbehoeften die de mogelijkheden van het reguliere VO blijvend te boven gaan.

b. Wettelijke taak

Gespecialiseerd onderwijs werkt toe naar instroom/doorstroom in het regulier VO waar dat mogelijk is.

c. Geen vanzelfsprekendheid:

Niet elke leerling kan overstappen; maatwerk staat centraal.

d. Zorgvuldige betrokkenheid

Bij de overstap betrekken we ouder(s) / verzorger(s) en leerlingen actief. Hun perspectief en zorgen geven waardevolle input voor een zorgvuldig besluitvormingsproces. Tegelijkertijd ligt de eindverantwoordelijkheid bij de professionals, omdat zij op basis van expertise en onderwijsbehoeften het best kunnen beoordelen wat passend is voor de leerling. Deze aanpak waarborgt zowel transparantie als een professionele afweging.

2. Wat vraagt dit in gesprek?

a. Start bij de aanvraag van een TLV

Bij het aanvragen van een TLV wordt al expliciet gecommuniceerd dat deze tijdelijk is. Ouders / verzorgers en de leerling krijgen bij afgifte van de TLV zowel vanuit de CAT (Commissie Advies en Toewijzing) van het SWV (samenwerkingsverband) als vanuit de school van inschrijving de boodschap dat er een kortlopende TLV wordt afgegeven, en gedurende de looptijd van de TLV systematisch onderzocht wordt of uitstroom naar regulier onderwijs mogelijk is. Gedurende één van deze eerste gesprekken wordt een reguliere VO-school aan de leerling en het traject gekoppeld, zodat voor alle partijen zichtbaar is wie zich gaat inspannen om de overstap succesvol te laten verlopen.

b. Houding in gesprekken

- Normaliseren: overstappen is een positieve stap in de ontwikkeling en het benutten van kansen.
- Erkennen van zorgen: ouders kunnen bang zijn voor terugval, benoem dit actief.
- Kracht benoemen: leg nadruk op groei en kansen (toekomstperspectief, sociale omgeving).

c. Systematische gespreksvoering

Gebruik een vast gespreksformat waarin drie onderdelen systematisch aan bod komen:

1. Ontwikkeling leerling (competenties en doelen).
2. Onderwijsmogelijkheden (wat kan VO bieden, welke ondersteuning is er?).
3. Draagvlak ouders en leerling (zorgen, wensen, verwachtingen).

d. Communicatieprincipes

1. Wees consistent: dezelfde boodschap vanuit VSO, VO en SWV.
2. Wees concreet: afspraken schriftelijk vastleggen en terugkoppelen.
3. Wees tweedimensionaal: benadruk zowel de wettelijke opdracht als de ruimte voor maatwerk.

3. Voorbeeldboodschap richting ouders / verzorgers

Deze boodschap ontvangen ouder(s) / verzorger(s) ook vanuit het SWV na afgifte van de TLV.

“Uw kind zit nu op het voortgezet speciaal onderwijs (VSO), en/of uw kind heeft kortgeleden een TLV (toelaatbaarheidsverklaring) voor het speciaal onderwijs ontvangen. Het krijgen van een TLV betekent dat wordt ingeschat dat het speciaal onderwijs op dit moment voor uw kind de juiste plek is om zich goed te ontwikkelen. Het samenwerkingsverband (SWV) geeft de TLV af.

Tegelijkertijd zien we dat veel van de reguliere voortgezet onderwijs scholen binnen onze regio ook mogelijkheden ontwikkelen om kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte van passend onderwijs te voorzien. Docenten worden extra geschoold, er zijn vaak interne voorzieningen waar prikkelarm en met veel structuur gewerkt kan worden. Deze ontwikkelingen dragen bij aan inclusief onderwijs en een inclusieve samenleving. En dat kan uw kind helpen.

Het Samenwerkingsverband, het gespecialiseerd onderwijs en scholen voor regulier onderwijs hebben samen de wettelijke taak om met u te kijken of een stap naar regulier onderwijs in de toekomst mogelijk is. Dat doen we heel zorgvuldig en stap voor stap, samen met u en uw kind. Als onderdeel hiervan heeft uw kind een tijdelijke TLV gekregen, omdat wordt ingeschat dat uw kind in de toekomst de stap naar regulier onderwijs kan maken. We noemen uw kind daarom ‘voorbereidend overstapper’.

Als blijkt dat regulier onderwijs passend is, kan dat extra kansen geven voor vervolgonderwijs en sociale contacten. Maar als dat niet haalbaar is, blijft het VSO gewoon de juiste plek. U hoeft zich daar geen zorgen over te maken: we nemen u steeds mee in de afwegingen.

Mocht u hier vragen over hebben, neem dan contact op met de leraar of de mentor van uw zoon/dochter.

Of bel of mail naar het samenwerkingsverband.

info@swvgeldersevallei.nl

tel. 0318 – 240328”

4. Voorbeeldcommunicatie richting leerling

Deze brief ontvangt de leerling ook vanuit het SWV na afgifte van de TLV

"Beste leerling,

Jij zit op het **VSO**, of je gaat hiernaartoe.
Dat betekent: *voortgezet speciaal onderwijs*.
Dat is een middelbare school met extra hulp.

Op het VSO krijg jij veel begeleiding. De school helpt jou om te leren en te groeien.
Samen kijken we naar jouw toekomst. We kijken ook welke school het beste bij jou past en hoe en waar jij het beste wordt voorbereid op de stap na school.
Misschien kun jij later naar een gewone middelbare school of praktijkschool.
Dat noemen we het **VO**: *voortgezet onderwijs*. Want ook daar zijn leraren die kijken wat jij nodig hebt en je extra kunnen helpen.

We weten nu nog niet of je naar een gewone middelbare school kan.
Daarom noemen we jou een **voorbereidend overstapper**.
Dat betekent: we onderzoeken samen of overstappen bij jou past.

Dat doen we samen met:

- Jou
- Je ouders of verzorgers
- Je school

Wanneer kijken we naar overstappen?

We kijken hiernaar als:

- Jij dit graag wilt.
- Je ouders dit graag willen.
- De school denkt dat het misschien kan.
- Je een tijdelijke plek hebt op het VSO.

Zo'n tijdelijke plek heet een **TLV**.
Dat betekent: toestemming om voor een tijd op het VSO te leren. Soms één, of soms twee jaar.

Wat kun jij zelf doen?

- Vertel wat jij wil.
- Praat met je ouders en je leraar of mentor.
- Werk aan je doelen en denk na over je doelen.
- Laat zien dat je wil leren.

Wat doet de school?

De school kijkt goed naar:

- Wat jij nodig hebt
- Waar jij goed in bent
- Wat je nog wilt leren

Soms kun je oefenen op een gewone VO-school. Bijvoorbeeld met een proefles. Daar helpt jouw school en de gewone VO-school je dan bij.

Alle afspraken staan in jouw **OPP**. Dat is jouw *ontwikkelingsperspectiefplan*.

In dit plan staan jouw doelen en de hulp die jij krijgt.

Wat als je overstapt?

Overstappen is fijn. Maar het kan ook spannend zijn.

We maken daarom samen een plan.

Daarin staat:

- Welke hulp jij krijgt
- Wat we doen als iets moeilijk is
- Hoe de gewone school jou goed kan helpen

We blijven goed naar jou kijken.

Wat als je niet overstapt?

Dan is het VSO de beste plek voor jou.

Dat is helemaal goed.

De school vraagt dan een nieuwe TLV aan

Jij blijft op het VSO tot je volgende plek.

Dat kan dagbesteding zijn, werk of verder leren.

Heb je vragen?

Praat met je school, bijvoorbeeld je leraar of je mentor.

Of laat je ouders/verzorgers bellen of mailen:

info@swvgeldersevallei.nl

tel. 0318 – 240328

Wij luisteren naar jou. Jouw mening is belangrijk.

Veel succes met jouw volgende stap!"

Bijlage 1: QuickScan doorstroom leerlingen VSO- regulier VO

Klaar voor de overstap?

Wanneer kan een leerling naar het regulier onderwijs (terug)?

Hoe lang is speciaal onderwijs (nog) nodig voor de leerling?

Deze vragen komen regelmatig naar voren binnen het samenwerkingsverband en ongetwijfeld ook bij de leerling-perspectief-besprekingen op uw school. Binnen het SWV VO Gelderse Vallei stellen we een vragenlijst beschikbaar om een beeld te krijgen van de vaardigheden die van een leerling gevraagd worden in het regulier onderwijs. Deze vragenlijst is al bekend binnen de regio FoodValley. De vragenlijst is geen wettisch document, uiteindelijk zal een beoogde overstap altijd in gezamenlijkheid bepaald worden. Naast vaardigheden van de leerling, dragen het pedagogisch klimaat én de ondersteuningsmogelijkheden van het reguliere VO ook bij aan een succesvolle overstap. Dit vraagt dus niet alleen inspanning van de leverende school en de leerling, maar ook van de ontvangende school.

Doorstroom van de leerling vraagt een maatwerktraject, een route waarvoor een 'spoor' moet worden afgelegd van speciaal naar regulier, met alles wat daarbij nodig is om de overstap te laten slagen. Het begint allemaal met een vertrekpunt: de Quickscan.

Voordat een leerling op het spoor gezet wordt richting regulier onderwijs geeft de Quickscan een **indruk** of het haalbaar is voor de leerling daar nu aan te beginnen. Het geeft de professional, ouder(s)/verzorger(s) en de leerling beeld waar de leerling en de school **aan kan/moet werken om een eventuele overstap mogelijk te maken**.

Deze Quickscan kan door mentoren en trajectbegeleiders in het speciaal onderwijs worden ingezet:

- wanneer een TLV voor speciaal onderwijs verloopt of
- tussen november en maart bij leerlingen waarbij op grond van het ontwikkelperspectief verwacht wordt dat regulier onderwijs haalbaar is

Het resultaat van de Quickscan:

- geeft snel een beeld of de leerling kan gaan werken aan een doorstroom naar het reguliere onderwijs
- verdiept de procedure voor verlenging van de lopende TLV voor het VSO

Gebruik van de lijst:

Mentor of trajectbegeleider vult de lijst in. De scores van de aangekruiste hokjes worden bij elkaar opgeteld per blok en ook de frequenties van de scores worden zichtbaar gemaakt (onderste verzamelde scores). Op basis van deze scores wordt zichtbaar welke vaardigheden de leerling beheerst en welke vaardigheden nog aandacht behoeven om de stap naar regulier VO, succes te zetten.

School:

Naam leerling:

Datum: Klik hier als u een datum wilt invoeren.

Vul voor de leerling het volgende schema in

1: helemaal niet / 2: meestal niet / 3: soms / 4: meestal wel / 5: zo goed als altijd

Blok 1 Sociale Emotionele competenties	1	2	3	4	5
De leerling kan hulp vragen.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling kan positief deelnemen in een groepsproces.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling kan omgaan met onverwachte omstandigheden.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling heeft grip op eigen gedrag en kan hierin sturen.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling heeft sensorische stabiliteit.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling kan relaties aangaan en/of herstellen.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling kan voor zichzelf opkomen.	☐	☐	☐	☐	☐
Optellen (Toelichting: 1=x1, 2=x2, 3=x3, 4=x4, 5=x5)					

Blok 2 Executieve competenties	1	2	3	4	5
De leerling kan relativiseren.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling is leerbaar.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling kan denkfouten herkennen en een alternatief bedenken.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling luistert naar de instructie en voert de opdracht uit.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling kan oorzaak-gevolgrelaties bevatten.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling zet door, ook als het even niet lukt.	☐	☐	☐	☐	☐
Optellen (Toelichting: 1=x1, 2=x2, 3=x3, 4=x4, 5=x5)		4	9	4	

Blok 3 Schoolse competenties	1	2	3	4	5
De leerling kan sturing ontvangen en daardoor gestuurd worden.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling kan zelf zijn schoolwerk maken.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling kan plannen en organiseren.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling heeft zijn schoolspullen op orde en bij zich wanneer nodig.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling komt op tijd op school en in de les.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling is voldoende aanwezig in de les.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling accepteert gezag.	☐	☐	☐	☐	☐
De leerling kan les- en docentwisselingen aan.	☐	☐	☐	☐	☐
Optellen (Toelichting: 1=x1, 2=x2, 3=x3, 4=x4, 5=x5)		4	9	12	

Verzamelde scores

Aantal x	1	2	3	4	5
Blok 1					
Blok 2					
Blok 3					
Totaal blok 1 t/m 3					
Eindscore	(kolom 1 t/m 5 opgeteld)				

Uitleg van het optellen van de scores en de interpretatie van de uitkomsten

Weging van de scores:

- Een kruisje in kolom 1 weegt als 1 punt
- Een kruisje in kolom 2 weegt als 2 punten
- Een kruisje in kolom 3 weegt als 3 punten
- Een kruisje in kolom 4 weegt als 4 punten
- Een kruisje in kolom 5 weegt als 5 punten

Tel de kruisjes per kolom op en noteer dat aantal in de laatste rij van het betreffende blok. Dit zijn de scores, die overgenomen worden in het blok 'verzamelde scores'.

De totalen in kolom 1 t/m 5 worden samen opgeteld en vormen de eindscore.

Groter dan 70 = gesprek met regulier onderwijs kan worden opgestart en de overstap naar regulier VO kan serieus onderzocht worden

Kleiner dan 70 = School werkt samen met de leerling aan concrete vaardigheden die de overstap naar regulier onderwijs succesvol kunnen maken.